

УДК 811.111'42: 793.3

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2019-6-16>

КОНЦЕПТ *LOVE* В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ТАНЦЮВАЛЬНО-СПОРТИВНОМУ ДИСКУРСІ

Козлова Тетяна Олегівна

доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри англійської філології
Запорізького національного університету
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна

Сєдакова Маргарита Валеріївна

аспірант кафедри англійської філології
Запорізького національного університету
вул. Жуковського 66, Запоріжжя, Україна

Статтю присвячено дослідженню актуальних проблем когнітивної та комунікативної лінгвістики, які пов'язані з особливостями змістового наповнення та актуалізації концептів залежно від комунікативного середовища. Вихідним положенням дослідження слугувало те, що мова являє собою код культури, за допомогою якого усвідомлювані фрагменти досвіду зберігаються в пам'яті та набувають ключового статусу, або залишаються нейтральними для конкретних сфер комунікації. Базисні концепти транслюються в різні сфери буття та освоєння довкілля, а в мистецькій галузі найповніше втілено особливості національної свідомості, результати колективного та індивідуального досвіду взаємодії зовнішнього та внутрішнього світу людини. Психічні та емоційні стани індивіда, зокрема почуття любові, наповнюються змістом та семіотизуються залежно від акцентуації на тих чи тих смислових відтинках.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей актуалізації концепту *LOVE* в сучасному англійськомовному танцювально-спортивному дискурсі. Результати можна узагальнити так: ємність змістового наповнення концепту *LOVE* ефективно реалізовано в такому виді інституційної комунікації як танцювально-спортивний дискурс; різні смислові відтинки виражено комплексом вербальних та невербальних (кінетичних – рухи й положення тіла, тактильних – дотики, візуальних – рухи й кольори костюмів, слухових – музичний супровід) засобів; різні види бальних танців – історії кохання, а їх виконання – втілення смислової палітри концепту (румба – 'ніжність' та 'романтичні стосунки', танго – 'пристрасть' і 'страждання'); репрезентація концепту здійснюється через перцептивні (*dance = a delicious dish* тощо) та когнітивні (*dance = animate, object of love* тощо) образи. Проекція 'людина > танець' втілює поєднання тих цілей, яких людина прагне досягти впродовж життя (гармонії тіла й душі, взаємності в коханні тощо).

Результати дослідження підтвердили гіпотезу про ключовий статус концепту *LOVE* для спортивно-танцювального дискурсу, а також те, що мультимодальність комунікації забезпечує голографічну актуалізацію змістового наповнення одиниць інформації, сприяє їх адекватному декодуванню та упорядкуванню інформаційного простору комунікації.

Ключові слова: інституційний дискурс, танцювально-спортивний (бальний) дискурс, мультимодальність, емоційний концепт (*LOVE*).

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. У мовознавстві зростає актуальність дослідження універсальних, спільних та специфічних складників культури, механізмів їхньої інтеграції в концептуальну та мовну картини світу. Одним із провідних положень сучасної лінгвістики є те, що мова не лише засіб комунікації, а один із кодів культури, за допомогою яких усвідомлювані фрагменти досвіду зберігаються в пам'яті людини [2, 7]. Окрім з цих фрагментів набувають ключового статусу для конкретних сфер комунікації: БОГ –

релігія, ВЛАДА – політика, ЗДОРОВ'Я – медицина тощо. Слушною є думка В. Карасика [3, 137] стосовно того, що концепти транслюються в різні сфери буття людини, переважно понятійного (наука), діяльнісного (буденне життя) та образного (мистецтво) освоєння світу. Сфера мистецтва в цьому векторі не випадкова, оскільки саме в ній найповніше віддзеркалено особливості національної свідомості, культурно зумовлені уявлення носіїв мови про світ [1, 4].

У різних сферах спілкування фрагменти когнітивно-прагматичного досвіду набувають спе-

цифічного втілення, відтворюються способами та засобами, ретельно відібраними та апробованими впродовж комунікативної практики мовців. Психічний та емоційний стан людини, зокрема почуття любові – глибокої сердечної прихильності, семіотизується залежно від акцентуації на тих чи тих смислових відтінках. Отже, комплексність і мультимодальність актуалізації окремих фрагментів внутрішнього світу людини в різних сферах комунікації постає важливим завданням сучасних лінгвістичних розвідок.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Грунтовні дослідження мовознавців (Ю. Апресян, Р. Джекендофф, В. Маслово, З. Попова, Й. Стернін, В. Телія та інші) продемонстрували важливість мови як інструменту репрезентації зовнішнього та внутрішнього світу мовців, а також переконливо довели, що концепт, як ментальна одиниця когнітивно-семантичного простору, окрім предметно-образної співвіднесеності включає інформацію, пов'язану з експресивною та ілюкативною функціями [4, 49]. Почуття любові слід віднести до базових психо-емоційних станів. Відтак, його концептуалізація та семіотизація виявляються своєрідно в різних культурах і сферах комунікації.

Мета цього дослідження полягає у визначенні особливостей актуалізації концепту LOVE в сучасному англійськомовному танцювально-спортивному дискурсі.

Об'єкт дослідження: танцювально-спортивний дискурс як вид інституційного спілкування, а **предмет** – засоби актуалізації концепту LOVE.

Виклад основного матеріалу. Полісемантичність імені концепту *love* зумовлена багатогранністю цього феномена: *love* “affection, appreciation, devotion, emotion, passion, enjoyment”. В англійській мові великий обсяг лексичного значення одиниці *love* зумовлений його насиченістю семами, які конкретизують змістове наповнення – ‘почуття’, ‘відчуття’, ‘прихильність’, ‘сексуальність’, ‘романтичність’, ‘стосунки між близькими людьми’: ‘love’ < “a strong feeling of liking another adult very much and being romantically and sexually attracted to them, or to have strong feelings of liking a friend or a person in your family”.

Танцювально-спортивний дискурс є особливим видом спілкування, у якому максимально залучено невербальні засоби передачі внутрішнього світу комунікантів. Танцівники експлікують важливу інформацію за допомогою рухів тіла й музики, при цьому вони суттєво впливають на глядачів: “Ballroom audience wants to see the *flirtation* between partners in their cha cha cha and the *romance* between them in their rumba, and their *passion* in tango” (16, 37). Це означає, що безпосередні учасники танцювально-спортивного дискурсу – як професіонали, так і аматори – наділені певними компетенціями стосовно особливостей мистецтва бального танцю й оцінюють те, наскільки виконавцям вдалося розповісти кон-

кретну історію, виявити людські почуття невербальними засобами.

Наведений та інші приклади демонструють, що різні види бальних танців об'єднує тема кохання (“*Love is a lot like dancing*” (26, 102); “*Rumba made me fall in love*” (15, 127)), а танцювальний майданчик перетворюється на місце для романтичних зустрічей (“*The dance floor re-established itself as the romantic meeting point*” (11, 204)).

У танцювально-спортивному дискурсі концепт LOVE перш за все співвідноситься з танцем румба (“*rumba has been called the dance of love because of its sultry and romantic styling*” (27, 161); “*it is certainly the dance of love*” (3, 25)). Головну тему танцю – романтичні стосунки між чоловіком та жінкою візуалізовано повторюваними рухами тіла, наближенням партнерів одне до одного, міцними обіймами: “*Rumba is famous for its ... powerful steps, passionate holds, and expressive, storytelling gestures*” (24, 3); “*...and passionate embrace this time in the rumba*” (1, 23).

Сучасний музичний супровід танцю румба відрізняється від традиційного збільшенням варіацій, що спонукає неприховане прагнення подобатися своєю поведінкою, убранням тощо та стимулює неабияке задоволення від виконання та споглядання: “*Rumba music varies; matching their complimentary Footwork accordingly for more dancing pleasure*” (17, 227). “*There are several rhythms of Rumba ... Guaguanco (medium-fast, often flirtatious)*” (19, 205).

Костюми в танці румба втілюють почуття ніжності й теплоти, упередметнують інтимність цього танцю, що виражається в передаванні танцівниками глядачеві історії про взаємовідносини чоловіка й жінки. “*Lady is wearing minimal sexy silken outfits often with slits...*” (17, 227).

Танець танго втілює інший відтінок любові (love = passion ‘a very strong feeling of love, anger, enthusiasm’), оскільки символізує пристрасть, трагічні стосунки, палкі почуття (“*tango is a dance of passion*” (14, 21); “*their dance of passion – the tango*” (4, 51); “*this is a dance of passion and tragic love*” (20, 169); “*the pathos of tragic love is also part of tango’s staple rhetoric...*” (10, 110), що відтворено мовою тіла, зокрема тісними обіймами, магнетичною роботою ніг партнерки, енергійними та потужними кроками: “*Nowadays in tango...in case of a more close embrace, a contact that without being too sticky must be continuous*” (25, 63); “*One of the elements that is magnet for our eyes is woman’s legs*” (25, 63); “*to perform powerful and energetic movements...using endless lines that seem to go far beyond*” (25, 65). Музика танго максимально відповідає рухам тіла (“*Tango music has variety of rhythms and melodies that have depth, complexity and a wide range of emotions*” (18, 6)), а їхня гармонія символізує єдність тіла й душі (“*One organism moving in synchrony to the music in tango...You become a monster with four legs*” (9, 65). Зовнішній аспект точно віддзерка-

лює внутрішній стан людини, сповненої палкою любові: "while interpreting the music which is the soul of the dance" (25, 63).

Справжнє відчуття пристрасті створюється правильно підібраними кольорами костюмів для виконання танцю, де неабияку роль відіграє червоний колір сукні партнерки ("the women's red dress...in the classic tango" (8, 21), адже на думку психологів, саме цей колір симулює фізичну активність та сексуальність: "The variations in tango are also dramatic, using staccato foot movements" (27, 71); "Both the red colour and the heart represent passion..." (5, 181)). Червоний колір вбрання танцівників символізує життєві сили та любов.

Спортивно-танцювальний дискурс оперує яскравими метафорами, реалізуючи образний простір концепту. Наприклад, апеляція до смакової модальності результує в гастрономічну метафору DANCE = A DELICIOUS DISH, де прикметниками позначено гострі й незвичайні смаки (exotic, spicy, тощо – "The tango had become a lot more exotic and spicy" (12, 31). "They had felt that the classical ingredients of tango, different aspects of passion, rage, friendship and betrayal..." (21, 36)); та приємні смаки (tasty, tasteful – "eight tasty rumba melodies" (23,132); "tasteful progressive rumba" (22,51)).

Сфера танцювально-спортивного дискурсу орієнтована на партнерські відносини між тан-

цівниками, між хореографами та виконавцями, виконавцями та глядачами. Кожен з учасників комунікації виявляється одночасно адресатом і адресантом спілкування. Зазначене вербалізується за допомогою дієслів зі значеннями «поділяти, віддавати частину свого» тощо: "I just want to share that love of dance for everybody" (7). Професійні танцівники, коли висловлюють власні враження від кропіткої роботи в цьому виді мистецтва ("I love to dance" (2, 12)), вдаються до онтологічної метафори уособлення танцю. Прямітно, що така метафора задіяна в 98 % проаналізованих контекстів: "then, of course, we fallen in love with the dancing"(6); "I love dancing" (13, 113); "dancing is something that stays in your heart" (6); "don't stop to fall in love ...with what you do because it's the great drive force..." (6).

Отже, для спортивно-танцювального дискурсу концепт LOVE виявився визначальним. Можна констатувати, що мультимодальна танцювально-спортивна комунікація створює таке середовище, у якому концепт LOVE наповнюється різними смислами (романтичні стосунки, сексуальна привабливість, пристрасть, щастя, страждання, теплі почуття до близької людини), а його змістова насиченість голографічно актуалізована вербальними та невербальними (кінетичними, тактильними, візуальними, слуховими) засобами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмоленко С.С., Харитонova Т.А., Ткаченко О.Б. та ін. Мова в культурі народу. *Мовознавство*. 1998. № 4-5. С. 3–17.
2. Карасик В.И. Лингвокультурная концептология. Волгоград: Парадигма, 2009. 115 с.
3. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. М.: Гнозис, 2002. 389 с.
4. Приходько А.Н. Концепты и концептосистемы. Днепропетровск: Издатель Белая Е.А, 2013. 308 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Barclay Jr. G. Murder on the Brazos. Lincoln: iUniverse, 2000. 428 p.
2. Barnhold L. Through to You. New York: Simon and Schuster, 2014. 288 p.
3. Bazari M. Bridge Wood Musicals. UK: LULU PUBLISHING, 2010. 62 p.
4. Bond J.V. Tango: My Childhood. Backwards and in High Heels. New York : Feminist Press at CUNY, 2011. 182 p.
5. Ching N. Fundamentals of Acupuncture. London and Philadelphia: Singing Dragon, 2016.750 p.
6. Cocchi R. & Zagoruychenko Yu. Ballroom BackStage. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=6Y7R0KfeYQE> (Last accessed: 20.11.2019).
7. Cocchi R. & Zagoruychenko Yu. Interview. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Wds-x_BjBXY (Last accessed: 01.12.2019).
8. Cook B. The World of Beryl Cook. Newcastle: BALTIC, 2007. 159 p.
9. Davis K. Dancing Tango: Passionate Encounters in a Globalizing World. New York: NYU Press, 2015. 225 p.
10. Fischer L. Body Double: The Author Incarnate in the Cinema. New Brunswick : Rutgers University Press, 2013. 228 p.
11. Furst Ju. Stalin's Last Generation. Oxford: Oxford University Press, 2010. 408 p.
12. Horwood C. R. Craig Revel Horwood's Ballroom Dancing: A guide to mastering the basic steps for absolute beginners. London: Hachette UK, 2010. 160 p.
13. Kunz J. Transformational Reminiscence: Life Story Work. New York : Springer Publishing Company, 2007. 246 p.
14. Logan D. The Dance Dragon. Sarasota: First Edition Design Pub., 2017. 182 p.
15. Louis A. Perez Jr. Cuba Trilogy, Omnibus E-book. North Carolina: UNC Press Books, 2012. 1152 p.
16. Marion S. Johnathan. Ballroom: Culture and Costume in Competitive Dance. New York: Berg., 2008. 224 p.
17. Nelson T.L. Rumba Dance Encyclopedi. Bloomington: AuthorHouse, 2009. 332 p.
18. Rasche T. Argentine Tango – Class Companion: the Guide for Students of Argentine Tango. UK: Lulu.com, 2007. 72 p.
19. Sfetcu N. The Music Sound. Toronto: Rakuten Kobo, 2014. 375 p.
20. Tanielian Ju. The Perez Legacy: Redemption. USA: Xlibris Corporation, 2014. 274 p.

21. Taylor M. Ju. Paper Tangos. Durham: Duke University Press, 1998. 124 p.
22. The Beat. *Bongo Production*. Ontario. Volume 26, 2007. 125 p.
23. The Billboard. *The World's Foremost Amusement Weekly*. New York. Vol. 59 No. 22, 1947. 154 p.
24. Thomas Isabel. Latin Dance. Minneapolis : Lerner Publications, 2011. 32 p.
25. Veliz R. Secrets of embrace. Making you aware of how Tango must be learned. Ciudad Autonoma de Buenos Aires: Editorial Dunken, 2014. 192 p.
26. Weinstein R. Become a Man of Confi-Dance. USA: Xlibris Corporation, 2012. 204 p.
27. Wright J.P. Social Dance: Steps to Success. USA: Human Kinetics, 2003. 228p.

REFERENCES

1. Yermolenko, S.S., Kharitonova, T.A., Tkachenko, O.B. (1998). Mova v kulturi narodu. [The Language in the culture of people]. *Movoznavstvo*, № 4-5, 3-17. [in Ukrainian].
2. Karasik, V.I. (2009). Lingvokulturnaya kontseptologiya. [Linguocultural conceptology]. Volgograd: Paradigma. [in Russian].
3. Karasik, V.I. (2002). Yazykovoy krug: lichnost, kontsepty, diskurs. [Language circle: personality, concepts, discourse]. M. : Gnosis. [in Russian].
4. Prikhodko, A.N. (2013). Kontsepty i kontseptosistemy. [Concepts and concept systems]. Dnepropetrovsk: Publisher Belaya E.A. [in Russian].

SOURCES

1. Barclay, Jr. G. (2000). Murder on the Brazos. Lincoln: iUniverse. [in English].
2. Barnhold, L. (2014). Through to You. New York: Simon and Schuster. [in English].
3. Bazari, M. (2010). Bridge Wood Musicals. UK: LULU PUBLISHING. [in English].
4. Bond, J.V (2011). Tango: My Childhood. Backwards and in High Heels. New York: Feminist Press at CUNY. [in English].
5. Ching, N. (2016). The Fundamentals of Acupuncture. London and Philadelphia: Singing Dragon. [in English].
6. Cocchi R. & Zagoruychenko Yu. (2019). *Ballroom BackStage*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=6Y7R0KfeYQE>. [in English].
7. Cocchi R. & Zagoruychenko Yu. (2014). *Interview*. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=Wds-x_BjBXY [in English].
8. Cook, B. (2007). The World of Beryl Cook. Newcastle: BALTIC [in English].
9. Davis, K. (2015). Dancing Tango: Passionate Encounters in a Globalizing World. New York: NYU Press. [in English].
10. Fischer, L. (2013). Body Double: The Author Incarnate in the Cinema. New Brunswick: Rutgers University Press. [in English].
11. Furst, Ju. (2010). Stalin's Last Generation. Oxford: Oxford University Press [in English].
12. Horwood, C. R. (2010). Craig Revel Horwood's Ballroom Dancing: A guide to mastering the basic steps for absolute beginners. London: Hachette UK. [in English].
13. Kunz, J. (2007). Transformational Reminiscence: Life Story Work. New York: Springer Publishing Company. [in English].
14. Logan, D. (2017). The Dance Dragon. Sarasota: First Edition Design Pub. [in English].
15. Louis, A. Perez Jr. (2012). Cuba Trilogy, Omnibus E-book. North Carolina: UNC Press Books. [in English].
16. Marion, S. J. (2008). Ballroom: Culture and Costume in Competitive Dance. New York: Berg. [in English].
17. Nelson, T.L. (2009). Rumba Dance Encyclopedi. Bloomington: AuthorHouse [in English].
18. Rasche, T. (2007). Argentine Tango – Class Companion: the Guide for Students of Argentine Tango. UK: Lulu. com. [in English].
19. Sfetcu, N. (2014). The Music Sound. Toronto: Rakuten Kobo. [in English].
20. Tanielian, Ju. (2014). The Perez Legacy: Redemption. USA: Xlibris Corporation. [in English].
21. Taylor, M. Ju. (1998). Paper Tangos. Durham: Duke University Press. [in English].
22. The Beat. (2007). Bongo Production. Vol. 26. [in English].
23. The Billboard. (1947). The World's Foremost Amusement Weekly. Vol. 59 [in English].
24. Thomas, I. (2011). Latin Dance. Minneapolis : Lerner Publications. [in English].
25. Veliz, R. (2014). Secrets of embrace. Making you aware of how Tango must be learned. Ciudad Autonoma de Buenos Aires: Editorial Dunken. [in English].
26. Weinstein, R. (2012). Become a Man of Confi-Dance. USA: Xlibris Corporation. [in English].
27. Wright, J.P. (2003). Social Dance: Steps to Success. USA: Human Kinetics. [in English].

THE CONCEPT *LOVE* IN THE ENGLISH-SPEAKING DANCESPORT DISCOURSE

Kozlova Tetyana Olehivna

*Doctor of Philological Sciences, Associate Professor
Professor of the English Philology Department,
Zaporizhzhia National University
66, Zukovsky St., Zaporizhzhia, Ukraine*

Siedakova Marharyta Valeriivna

*Post-graduate student of the English Philology Department,
Zaporizhzhia National University
66, Zukovsky St., Zaporizhzhia, Ukraine*

The article deals with the issues of cognitive and communicative linguistics. It discusses the representation of concepts in multimodal communication. The starting point of the study is the fact that language provides cultural encoding whereby the information, transferred from the environment through cognising, is stored in memory and organised into concepts that appear pivotal or neutral for the particular sphere and/or setting of communication. The pivotal concepts correlate with various spheres of life and cognitive domains, including arts that engages in cultural consciousness, individual and collective experience with the exterior and interior worlds of interlocutors. Psychic and emotional states of individuals, such as love, are filled with meaning and semiotised according to the most salient sense(s).

*The purpose of the article is to investigate the means of multimodal representation of the emotional concept *LOVE* in modern English-speaking dancesport (ballroom dance) discourse. The results of the study can be summarised as follows: the concept *LOVE* content is actualised in such institutional type of communication as dancesport discourse; a wide range of senses are expressed by verbal and non-verbal means (kinetic – involving and producing movements or postures, tactile – related to the sense of touch, visual – involving movements and colours of dance costumes, audio – dance music); various types of ballroom dance can be regarded as romance narratives and their performance embodies clusters of senses retrieved from the concept (rumba – ‘tenderness’ and ‘romantic relations’, tango – ‘passion’ and ‘suffering’); representations are created with the help of perceptual (dance = a delicious dish, etc.) and cognitive (dance = animate, object of love, etc.) images. The projection ‘human > dance’ results in the complementarity of the main ambitions to be achieved by an individual in life – harmony between body and soul, mutual love, etc.*

*The results of the study confirmed the hypothesis about the pivotal status of the concept *LOVE* for dancesport discourse, and that the holographic concept representation is efficiently streamlined through multimodal communication.*

Ключові слова: *institutional discourse, dancesport (ballroom dance) discourse, multimodality, emotional concept (*LOVE*).*